

Obce
jinak.cz

Analýza odpadového hospodářství a
návrhová opatření pro obec
Tatce

Listopad 2024

Na začátku roku 2021 nabyl účinnosti nový zákon o odpadech a další související zákony, které v mnoha ohledech přináší do České republiky revoluci v odpadovém hospodářství. Jedním z hlavních cílů nového zákona o odpadech je minimalizace vzniku odpadu ukládaného na skládky a vyšší míra třídění komunálních odpadů. Tyto cíle Česká republika přenesla do svého zákona ze závazné legislativy EU.

Nový zákon o odpadech pro dosažení uvedených cílů zavádí několik nových nástrojů, a to především takzvanou „míru separace“, což je zjednodušeně poměr vytříděného a skládkovaného odpadu. Pro obce je stanoven první milník míry separace 60 % v roce 2025. Neplněním separačních cílů se obce vystavují riziku sankcí až do výše 200 tis. Kč za každý rok neplnění.

Separční cíle pro obce a města

Rok	2025	2030	2035
Hodnota separačního cíle	60 %	65 %	70 %

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Dalším nástrojem je „sleva na skládkovacím poplatku“, což ve zkratce znamená, že obce mohou určité množství odpadu ukládat na skládku za stejnou cenu jako doposud, ale při překročení zákonem stanovené produkce skládkovaného odpadu v přepočtu na jednoho občana, bude další odpad ukládat na skládku za výrazně zvýšenou sazbu. V následující tabulce jsou uvedeny změny sazby za ukládání odpadu na skládku v následujících letech.

Sazba pro jednotlivé dílčí základy poplatku za ukládání odpadů na skládku

Dílčí základ poplatku (Kč/t)	Poplatkové období v roce									
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030+
-využitelný odpad	800	900	1 000	1 250	1 500	1 600	1 700	1 800	1 850	1 850
-zbytkový odpad	500	500	500	500	500	600	600	700	700	800
-nebezpečný odpad	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000

Zdroj: Zákon o odpadech č. 541/2020 Sb.

Mnoho změn a povinností, které nová legislativa přináší, bude mít v následujících letech přímý dopad na obce a jejich rozpočty, a proto je nutné se touto problematikou více zabývat. Obec Tatce si za účelem posouzení aktuální připravenosti na plnění povinností nového zákona o odpadech nechala zpracovat analýzu odpadového hospodářství od nezávislé poradenské společnosti ARCH consulting. Rozsáhlá analýza všech aspektů systému odpadového hospodářství obce přinesla mnoho zjištění, která jsou uvedena v následujícím souhrnu nejdůležitějších zjištění.

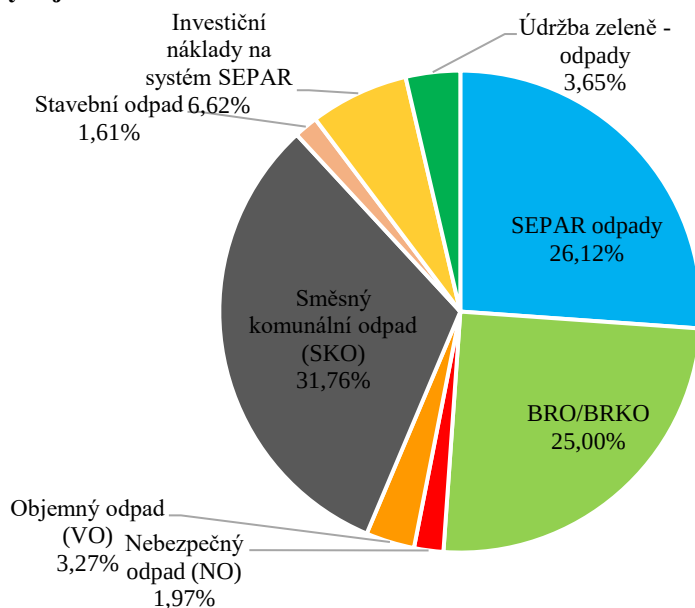
Ekonomika odpadového hospodářství

Celkové výdaje obce v roce 2023 představovaly **1 231 898 Kč**. Nejvýznamnějšími položkami z výdajů byl sběr, svoz a odstranění SKO představující částku 391 308 Kč (31,76 % celkových výdajů), zajištění tříděného sběru v hodnotě 321 793 Kč (26,12 % celkových výdajů) a sběr, svoz a zpracování biologicky rozložitelného odpadu ve výši 307 952 Kč (25,00 % celkových výdajů).

Výdaje na OH v letech 2022 a 2023				
Položka	2022	2023	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
SEPAR odpady	269 588 Kč	321 793 Kč	52 205 Kč	19,36 %
BRO/BRKO	260 565 Kč	307 952 Kč	47 387 Kč	18,19 %
Nebezpečný odpad (NO)	7 705 Kč	24 239 Kč	16 534 Kč	214,59 %
Objemný odpad (VO)	49 334 Kč	40 237 Kč	-9 097 Kč	-18,44 %
Směsný komunální odpad (SKO)	369 965 Kč	391 308 Kč	21 343 Kč	5,77 %
Stavební odpad	32 842 Kč	19 783 Kč	-13 059 Kč	-39,76 %
Investiční náklady na systém SEPAR*	0 Kč	81 603 Kč	81 603 Kč	100,00 %
Údržba zeleně – odpady	38 128 Kč	44 983 Kč	6 855 Kč	17,98 %
Výdaje celkem	1 028 127 Kč	1 231 898 Kč	203 771 Kč	19,82 %
V přepočtu na obyvatele	1 535 Kč	1 828 Kč	293 Kč	19,11 %

Zdroj: Dotazník EKO-KOM 2022 a 2023

Výdaje na OH v roce 2023

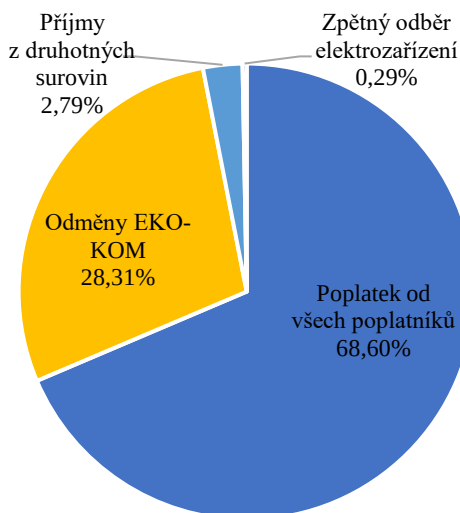

Celkové příjmy v roce 2023 činily **968 060 Kč**. Příjmy plynoucí z poplatků za nakládání s odpady od všech poplatníků dosahovaly výše 664 123 Kč (68,60 % celkových příjmů), odměny od společnosti EKO-KOM pro SEPAR odpady činily 274 072 Kč (28,31 % celkových příjmů), příjmy z druhotných surovin dosahovaly výše 27 023 Kč (2,79 % celkových příjmů) a příjmy ze zpětného odběru elektrozařízení činily 2 842 Kč (0,29 % celkových příjmů).

Příjmy na OH v letech 2022 a 2023

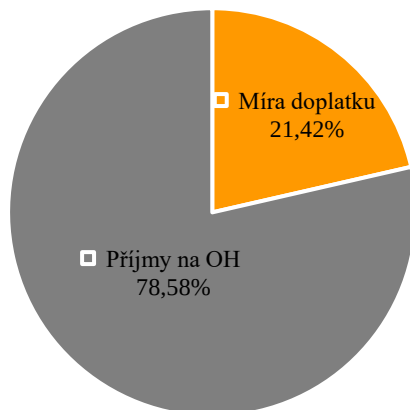
Položka	2022	2023	Meziroční rozdíl (Kč)	Meziroční rozdíl (%)
Poplatek od všech poplatníků	650 498 Kč	664 123 Kč	13 625 Kč	2,09 %
Odměny EKO-KOM	221 277 Kč	274 072 Kč	52 795 Kč	23,86 %
Příjmy z druhotných surovin	25 334 Kč	27 023 Kč	1 689 Kč	6,67 %
Zpětný odběr elektrozařízení	7 444 Kč	2 842 Kč	-4 602 Kč	-61,82 %
Příjmy celkem	904 553 Kč	968 060 Kč	63 507 Kč	7,02 %
V přepočtu na obyvatele	1 350 Kč	1 436 Kč	86 Kč	6,39 %

Příjmy na OH v roce 2023

Míra doplatku obce Tatce dosáhla výše 21,42 %. Doporučená výše doplatku dle společnosti ARCH consulting s.r.o. a Svazu měst a obcí ČR by neměla přesáhnout výše 25 %. V současné době míra doplatku představuje částku 263 838 Kč.

Míra doplatku obce na OH v roce 2023

Poplatek od občanů a rekreantů obec Tatce vybírá dle OZV o místním poplatku za obecní systém odpadového hospodářství. Výše poplatku je stanovena na 1. 000 Kč/os. a rok. Od poplatku mohou být občané osvobozeni, pokud splňují požadavky dle článku č. 6. **Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství od občanů by měl pokrývat náklady na celý systém nakládání s odpady, nejen náklady na svoz a odstranění směsného komunálního odpadu.**

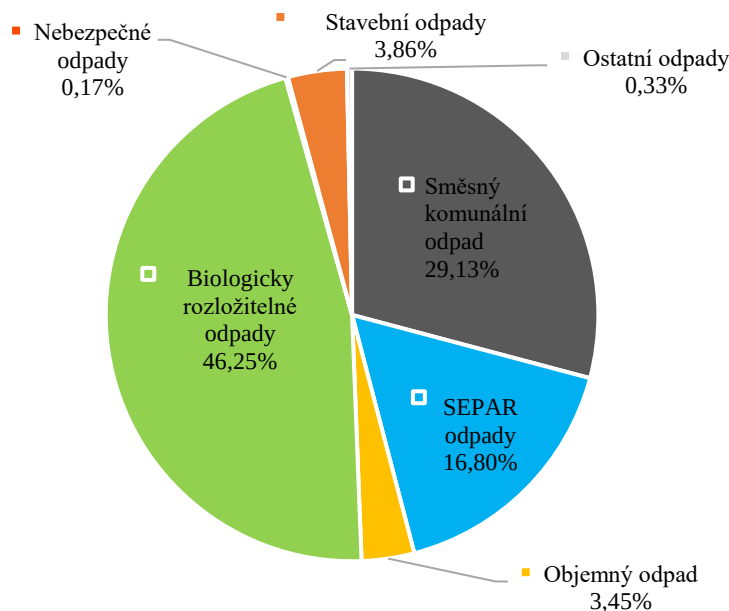
Produkce a nakládání s odpady v obci

V rámci skladby celkové produkce odpadů v roce 2023 byl největší položkou biologicky rozložitelný odpad (168,15 tun – 46,25 %). Mezi další hlavní skupiny produkovaných odpadů patřil směsný komunální odpad (105,92 tun – 29,13 %) a separované odpady – papír a lepenka, sklo, plasty a kovy (61,07 tun – 16,80 %). Celkově obec Tatce dosáhla za rok 2023 orientační míry separace **65,95 %**. Tato hodnota již teď splňuje legislativní požadavek na míru separace **60 %** pro rok 2025. Dle zkušeností společnosti ARCH consulting s.r.o. a zároveň monitoringu MŽP dosahuje v současné době většina obcí míry separace okolo 30 %. Z tohoto pohledu je tedy obec Tatce **výrazně nadprůměrná**.

Celková produkce skupin odpadů v letech 2022 a 2023

Název	Produkce 2022 (t)	Produkce 2023 (t)	Meziroční rozdíl (t)	Meziroční rozdíl (%)
Směsný komunální odpad	122,62	105,92	-16,70	-13,62 %
SEPAR odpady	62,79	61,07	-1,72	-2,75 %
Objemný odpad	22,29	12,56	-9,73	-43,65 %
Biologicky rozložitelné odpady	203,75	168,15	-35,60	-17,47 %
Nebezpečné odpady	0,37	0,62	0,25	67,57 %
Stavební odpady	17,28	14,03	-3,25	-18,81 %
Ostatní odpady	1,56	1,22	-0,35	-22,17 %

Celková produkce skupin odpadů v roce 2023

Dle benchmarkového ukazatele vykázala obec v roce 2023 **podprůměrnou** produkci objemného a směsného komunálního odpadu – tato fakta lze považovat za **pozitivní** z hlediska míry separace. Dle benchmarkového ukazatele vykázala obec v roce 2023 **nadprůměrnou** produkci SEPAR odpadů a přesahovala **potenciální** produkce BRKO v přepočtu na jednoho obyvatele – tato fakta lze taktéž považovat za **pozitivní** z hlediska míry separace.

V následující tabulce jsou shrnuty produkce vybraných skupin odpadů v přepočtu na jednoho obyvatele v porovnání s benchmarkovými ukazateli.

Souhrn Benchmarků obce	
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele obce 2023	157,2
Měrná produkce SKO v kg/obyvatele v obcích vel. 501-1000 obyvatel 2023	190,6
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele obce 2023	76,4
Měrná produkce SEPAR v kg/obyvatele v obcích vel. 501-1000 obyvatel 2023	54,4
Měrná produkce VO v kg/obyvatele obce 2023	18,6
Měrná produkce VO v kg/obyvatele v obcích vel. 501-1000 obyvatel 2023	27,8
Měrná produkce BRKO v kg/obyvatele obce 2023	249,5
Potenciál měrné produkce BRKO v kg/obyvatele ČR 2023 *	194,4

Dále je uvedena SWOT analýza, která stručně shrnuje veškeré zjištění analýzy odpadového hospodářství v obci Tatce.

SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
- Podprůměrná produkce SKO na obyvatele - Podprůměrná produkce VO na obyvatele - Nadprůměrná produkce SEPAR na obyvatele - Nadprůměrná produkce BRKO na obyvatele - Door to Door systém	- Skládkování SKO a VO
Příležitosti	Hrozby
- Zapojení podnikatelských subjektů - Zavedení kontrolních mechanismů - Změna způsobu výběru poplatku za OH - Změna koncového zařízení pro SKO a VO - Zisk nové smlouvy s dodavatelem služeb	- Nárůst poplatku za ukládání odpadu na skládku

Obec si klade za cíl na základě výsledků analýzy postupnými kroky změnit a optimalizovat současný systém nakládání s odpady v obci tak, aby byly splněny všechny zákonné povinnosti a minimalizovaly se dopady nového zákona na obecní rozpočet, a tudíž i na výši poplatku za svoz odpadu od občanů. O všech budoucích změnách v systému sběru a nakládání s odpady v obci budou občané včas informováni, nicméně již dnes je jisté, že bez spolupráce a většího zájmu o danou problematiku ze strany občanů nebude možné splnit požadavky, které na nás nová odpadová legislativa klade.